

Saavutettavuus Webbtillgänglighet

Digitaalinen saavutettavuus 22.9.2020

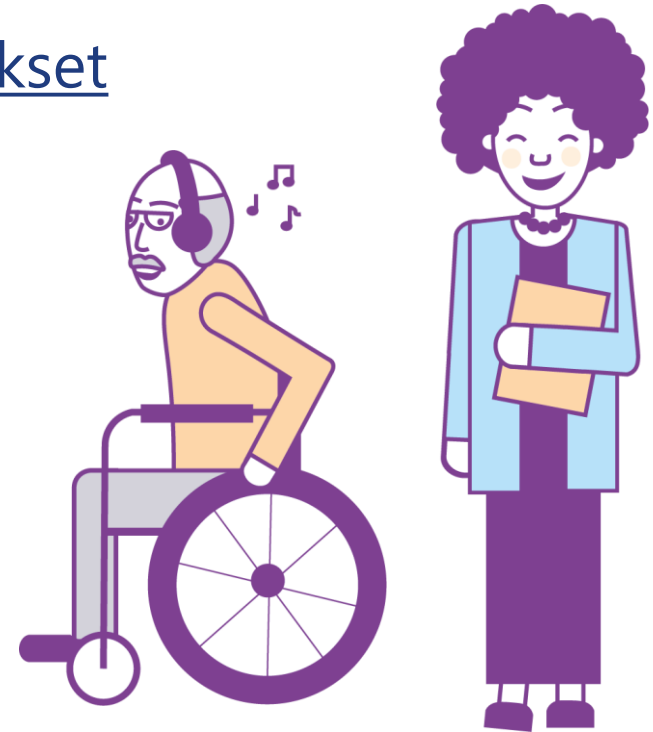
Saavutettavuusvalvonnan yksikkö, Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Mitä saavutettavuus on?

- Verkkomaailman esteettömyys
- Saavutettavuus tarkoittaa sitä, että mahdollisimman moni ihminen voi käyttää verkkopalveluja.
- Saavutettavuus on ihmisten erilaisuuden ja moninaisuuden huomiointia verkkopalvelujen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Lisätietoa saavutettavuudesta

- Saavutettavuus - Yhdenvertaisuutta digitaalisessa yhteiskunnassa
- eOppivassa Saavutettavuus ja digipalvelulain vaatimukset
- <https://www.saavutettavuusvaatimukset.fi/>

Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta = digipalvelulaki

- Toteuttaa EU:n saavutettavuusdirektiivin
- Laki tuli voimaan 1.4.2019 ja ensimmäinen siirtymäaika umpeutui 23.9.2019
- Edistää YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen toimeenpanoa Suomessa
 - Saavutettavuus on yleissopimuksen keskeinen periaate

Saavutettavuusvalvonnan yksikkö

- Neuvonta ja ohjaus
 - www.saavutettavuusvaatimukset.fi
- Valvonta ja raportointi komissiolle
- Kanteluiden ja selvityspyyntöjen käsittely
- Sidosryhmien kuuleminen
- Kansainvälinen yhteistyö

Mitä toimijoiden tulee tehdä?

Mitä toimijoiden tulee tehdä?

- Huolehtia että verkkosivusto on kriteerien mukainen
 - 49 kriteeriä, WCAG A- ja AA-taso
- Ottaa vastaan saavutettavuuspalautetta, verkkolomake
 - Tulee vastata 14 päivän kuluessa
- Saavutettavuusseloste
 - Työkalu selosteen tekemistä varten osoitteessa www.saavutettavuusvaatimukset.fi
 - Jotta voi täyttää, tulee tietää sivuston saavutettavuuden tila
 - Arviointi tehtynä
 - Seloste perustuu komission päätökseen, joten sisällön täytyy olla sen mukainen

WCAG 2.1(Web Content Accessibility Guidelines)

- Koostuu ns. onnistumiskriteereistä (78)
 - Kriteerit kolmella vaatimustasolla
 - A on "helpoin taso", jättää vielä parantamisen varaa saavutettavuudessa
 - AA parantaa saavutettavuutta isommalle joukolle käyttäjiä
 - AAA on "tiukin taso", joka parantaa saavutettavuutta entistä useammalle käyttäjälle
- Digipalvelulaki velvoittaa A- ja AA-tason onnistumiskriteerien noudattamista (49)
- Kaikki kriteerit on lueteltu verkkosivulla www.saavutettavuusvaatimukset.fi

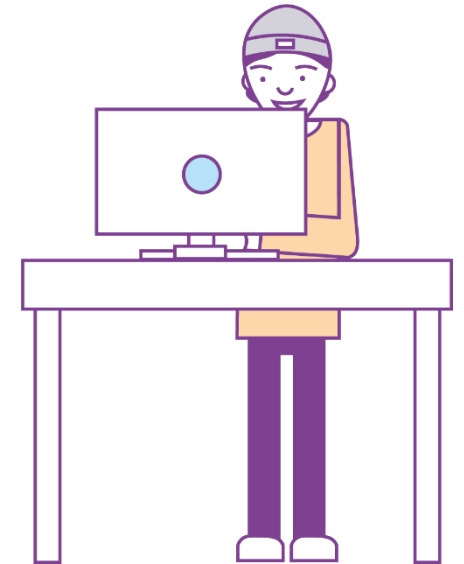
Muutamia esimerkkejä WCAG-kriteereistä

- 1.1.1 Ei-tekstuaalinen sisältö: kuvien sisältämä tieto on sisällytettävä tekstivastineena (A)
- 1.2.2 videot pitää tekstittää (A)
- 1.2.5 videot pitää kuvailutulkata (AA)
- 1.3.2 Merkitykseen vaikuttava järjestys: verkkopalvelun lukemisella ja navigoimisella on oltava looginen järjestys (A)
- 1.4.1 Värien käyttö: palvelun ymmärtäminen ei perustu vain yksin väreihin (A)
- 2.1.1 Näppäimistö: verkkopalvelu on saavutettavissa näppäimistöllä (A)

- Ohjevideot

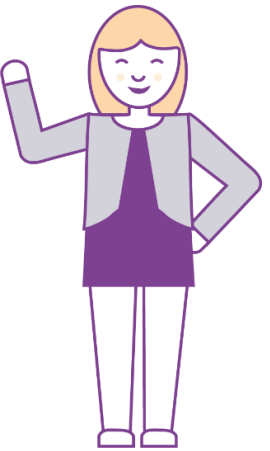
Saavutettavuusseloste

- Lain mukaan oltava jokaisesta digitaalisesta palvelusta, jota saavutettavuusvaatimukset koskevat
- Laitettava sivustolle, kun siirtymäaika on ohi
- Selosteessa kuvataan verkkosivuston tai mobiilisovelluksen saavutettavuuden tila
 - Saavutettavuuspuutteet pitää korjata mahdollisimman pian
 - Kohtuuton rasite antaa poikkeustilanteissa mahdollisuuden poiketa saavutettavuusvaatimuksista *perustellusti ja etukäteen suunniteltuna*
- Pidettävä ajan tasalla
- Saavutettavuusselostetyökalu
- Selosteen sisältö on määritelty EU-tasolla

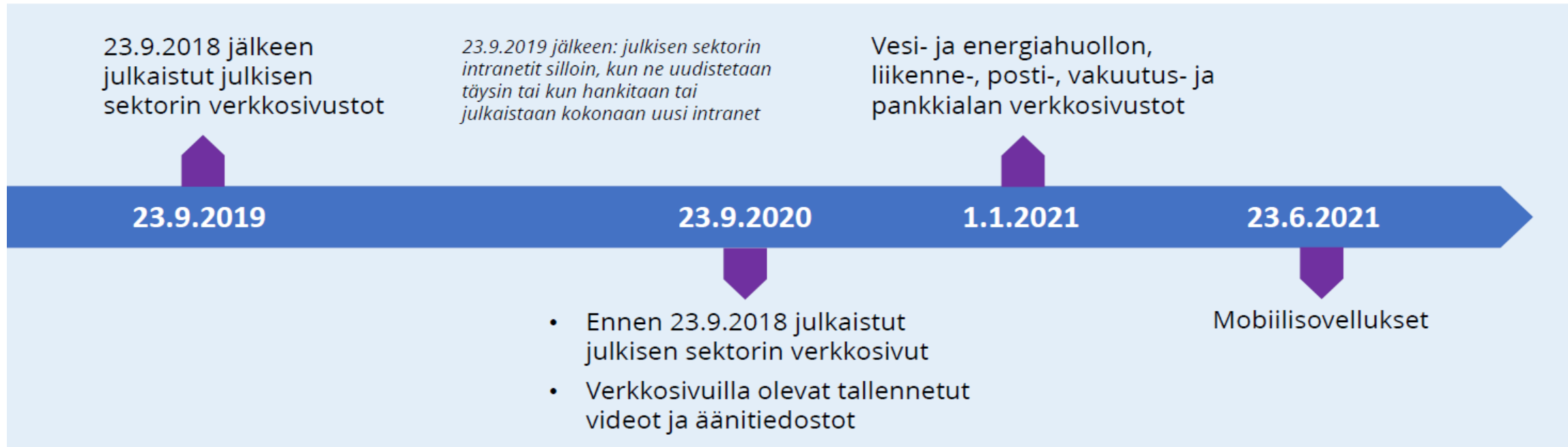
Saavutettavuuspalaute palveluntarjoajalle

- Saavutettavuusselosteessa tulee olla yhteystiedot saavutettavuuspalauteen antamista varten
- Jokaisella on oikeus antaa palveluntarjoajalle verkkopalvelusta saavutettavuuspalaute sähköisesti ja siihen on vastattava 2 viikon kuluessa
- Käyttäjä voi
 - antaa palautetta digitaalisen palvelun saavutettavuudesta
 - pyytää tarkennuksia kohtuuttoman rasitteen perusteluihin
 - pyytää ei-saavutettavaa sisältöä tai palvelua saavutettavuusvaatimukset täyttävässä muodossa tai muuten hänelle sopivalla (saavutettavalla) tavalla

Saavutettavuusvaatimusten siirtymäajat

Siirtymäaikoja koskeviin säännöksiin liittyy yksityiskohtia, joita kaikkia ei ole huomioitu tässä kaaviossa.

- Tiedostot (esim. word- ja pdf-tiedostot) noudattavat kaavion siirtymäaikoja, jos ne on julkaistu 23.9.2018 jälkeen.
- Ennen 23.9.2018 julkaistuja tiedostoja ei tarvitse tehdä saavutettavuusvaatimusten mukaisiksi, paitsi jos niitä tarvitaan asiointiin.
- Ennen 23.9.2020 julkaistuja videoita ja äänitiedostoja ei tarvitse tehdä saavutettavuusvaatimusten mukaisiksi eikä niitä tarvitse poistaa sivuilta siirtymäajan jälkeen.

15.5.2019

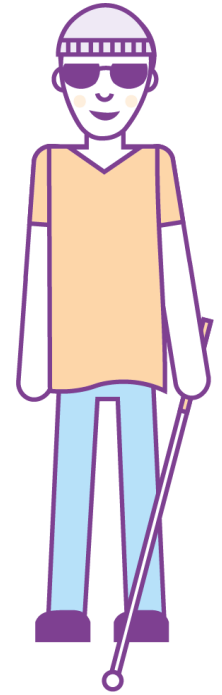
Valvonta

Valvonta tulee suorittaa vuosittain kahdella tavalla

- Kattava valvonta tehdään asiantuntijatyönä
 - 2020-2021 (ensimmäinen valvontajakso): 20 verkkosivustoa
 - 2022 (toinen valvontajakso): 20 verkkosivustoa
 - 2023 ja sen jälkeen 22 verkkosivustoa valvontajaksoa kohti.
 - Lisäksi vähintään neljä mobiilisovellusta ja jatkossa 12 mobiilisovellusta valvontajaksoa kohti.
 - 23 päivänä kesäkuuta 2021
- Yksinkertaistetun valvonta pyritään tekemään automatisoidusti
 - 2020-2021 (ensimmäinen valvontajakso): 185 sivustoa
 - 2022 (toinen valvontajakso): 185 sivustoa
 - 2023 ja sen jälkeen valvottavien sivustojen määrä kasvaa 240 sivustoon valvontajaksoa kohti.

Ilmoitukset

- Palvelun käyttäjä voi tehdä **saavutettavuusselvityspyynnön** valvontaviranomaiselle, jos:
 - 1) palveluntarjoaja on antanut tai jättänyt antamatta todistusta siitä, miksi sisältöä ei anneta saavutettavassa muodossa
 - 2) palveluntarjoaja ei ole vastannut pyyntöön saada tietty sisältö saavutettavassa muodossa kahden viikon kuluessa
- Jokaisella on oikeus tehdä **saavutettavuuskantelu** valvontaviranomaiselle palveluntarjoajasta, joka ei ole noudattanut 3 luvussa säädettyjä vaatimuksia ja velvollisuuksia. Saavutettavuuskantelun käsittelyyn sovelletaan hallintolain hallintokantelua koskevia säännöksiä.

Kuinka AVI:ssa toimitaan kun tulee ilmoitus?

- Asiassa kysytään lisätietoja selvityspyynnöllä tarvittaessa sekä ilmoituksen tekijältä että digitaalisen palvelun ylläpitäjältä (sivuston julkaisija)
- Annamme **hallinnollista ohjausta** tai **päätöksen** siitä, että tiedot tulee antaa saavutettavassa muodossa
- Hallinnollisesta ohjauksesta ei voi valittaa, mutta toimija voidaan ottaa valvontaohjelmaan ja määrätä tekemään muutokset
 - määräyksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko
- Päätös on valituskelpoinen eli voi oikaisun kautta edetä hallinto-oikeuteen

Yleisimpiä kysymyksiä/kommentteja

- Koskeeko saavutettavuusvaatimukset meidän organisaatiota?
- Millä kielillä saavutettavuusseloste tulee julkaista?
- Missä seloste tulee julkaista verkkosivustolla?
- Voinko vedota kohtuuttomaan rasitteeseen?
- Tuleeko videot tekstittää?
- Miten tiedosto tehdään saavutettaviksi?
- Tuleeko organisaatiossa olla saavutettavuusvastaava tai ryhmä?
- Kuinka pian asiakkaan saavutettavuuspalautteeseen tulee vastata?
- Miten voi tehdä auditoinnin verkkosivustolle?